

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 01 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Nr. 3/4 (328/329) 1975 kovo 30

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

B E N D R U O M E N I N Ė S V E L Y K O S

Velykos yra gamtos ir žmogaus pabudimo šventė. Kovo-balandžio mėnesiais dienos pailgėja: kasdien vis aukščiau ir aukščiau pakyla saulė, vis labiau ir labiau sušildydama žemę. Pradeda dygti žolė, sprogti medžiai, žydėti gėlės.

Kol buvome žemdirbių tauta, pavasario pradžią labiau pajusdavome. Gamtos pabudimą stipriau pergyvendavome ne tik dėl glaudaus ryšio su žeme, bet ir dėl stipresnio religinio poveikio. Religinės tradicijos bei papročiai mūsų tautoje buvo giliai įsišakniję. Gavėnia pareikalaudavo iš žmonių didelės savitvardos bei atsisakymo daugelio malonumų. O kai priartėdavo Velykos, jų nuotaikomis būdavo persunktas asmeninis, šeimos ir viešasis gyvenimas. Prisikėlimo šventė džiaugsmu pripildydavo visų širdis. Prieš 19 šimtmečių įvykęs mirties nugalėjimas teikė kiekvienam viltį po vargingo žemiško gyvenimo pereiti į laimingesnį amžinąjį. O ir šiame gyvenime suspindėdavo šviesesnės spalvos: gardesnio valgio kąsnis atgaivindavo išalkusį kūną, suskambedavo muzika ir dainos. Saulėtas šypsnys pasirodydavo veiduose.

Kai iš 15-kos Vokietijos LB Tarybos narių pr. metais buvo išrinkti 6 nauji ir jauni vyrai, išreiškėme viltį, jog naujų žmonių atėjimas į vyriausiąjį mūsų Bendruomenės organą atneš atgimimą. Ar tos viltys pasiteisino? Būtų per anksti duoti teisingą atsakymą. Pirmas egzaminas teko laikyti š. m. kovo 7 ir 8. Į naujosios Tarybos I sesiją atvyko 14 narių. Truko tik vieno nario ir kaip tyčia naujojo. Kitas jaunasis narys tik pasirodė, bet greit vėl dingo. Per pirmąją sesiją jam nepasisekė įsijungti į bendrą darbą. Trečias naujas narys atsirado jau sesijai įpusėjus. Pasiteisinimas yra - pareigos, darbas. Šie reiškiniai mažina į juos dėtą viltį.

Kita pusė naujų narių, ir tai patys jauniausi, uoliai dalyvavo VLB Tarybos pirmosios sesijos darbuose. Vienas jų išrinktas į Vokietijos LB Valdybą, kitas - į Tarybos prezidiumą, trečias - Tarybos atstovu į Vasario 16 gimnazijos kuratoriją, ketvirtas - referentu. Visų pareigos svarbios. Reikia laukti, kad jos bus atliekamos su jaunatvišku užsidegimu ir kad bus įlieta jauno entuziazmo į mūsų Bendruomenės gretas.

Nereikia skubėti nurašyti ir kitos pusės naujųjų VLB Tarybos narių. Dar tik darbo pradžia. Iki šiol nespėję pasireikšti vyriausiame mūsų Bendruomenės organe, dar turi pakankamai laiko tai padaryti. Veikimo laukas platus. Darbo pakanka ir vietos apylinkėse ir kitur, tik rei-

- 2 -

kia noro ir ryžto.

Visi 6 nauji VLB Tarybos nariai yra buvę Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai. Tai labai gera atestacija mūsų mokyklai. Už didelį ir nuolatiniį Bendruomenės rūpinimąsi gimnazija, ji atsimoka auklėjimu jaunų veikėjų lietuviškai visuomenei.

O vis tik mūsų bendruomeninės veiklos pagrindą tebesudaro vyresnieji jos veikėjai-veteranai. Nors sakoma, kad nėra nepakeičiamų žmonių, tačiau atsisakyti vyresniųjų darbuotojų be didelių nuostolių savo Bendruomenei šiandien dar negalėtume. Užtat ir šioje sesijoje pagrindiniai visų organų kadrai sudaryti iš jau žinomų veikėjų. Iš jų galime tikėtis sąžiningo pareigų atlikimo. Būtų maloni staigmena, jei kuris jų šalia to dar sušvistų naujais polėkiais. Naujųjų narių jaunatviškas entuziazmas ir vyresniųjų polėkiai atneštų Vokietijos lietuvių bendruomenei velykinį atgimimą.

--- oOo ---

V e l y k ū š v e n č i ū proga sveikina gausius Vasario 16 gimnazijos rėmėjus visame pasaulyje, mokinių tėvus, Vokietijos lietuvių bendruomenės narius bei visus "Informacijų" skaitytojus ir nuoširdžiai linki linksmo, sveiko ir darbingo pavasario

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IR VASARIO 16 GIMNAZIJOS
KURATORIJOS V A L D Y B O S

----- xXx -----

V O K I E T I J O S L B T A R Y B O S I S E S I J A

vyko š.m. kovo 7 ir 8 Romuvoje. Iš 15-kos Tarybos narių susirinko 14. Suvažiavimas pradėtas numatytu laiku, būtent 19,15 val. Į pirmąjį posėdį suvažiavo 12 narių: J.Barasas, tėv.Alf.Bernatonis, dr.J.Grinius, V.Natkevičius, M.A., Chr.Nekvedavičius, P.Nėvulis, kun.Br.Liubinas, J.Lukošius, kun.diak.Fr.Skėrys, A.Šmitas, J.K.Valiūnas ir M.Šiušelis.

Suvažiavimą atidarė Tarybos prezidiumo pirmininkas J.K.Valiūnas ir tuoj pat pirmininkavimą perdavė seniausiam VLB Tarybos nariui dr.J.Griniui, kuris išreiškė džiaugsmą, kad į Tarybą atėjo naujų jaunų žmonių. Sekretoriauti pakviestas jauniausias narys - M.Šiušelis. Į Vokietijos LB Tarybos p r e z i d i u m ą išrinkti: pirmininku J. K. V a l i ū n a s , vicepirmininku tėv. A. B e r n a t o n i s ir sekretorium A. Š m i t a s . J.K.Valiūnas tuoj pat ėmėsi vadovauti suvažiavimui.

Priimta su kvietimu į suvažiavimą išsiuntinėta 15-kos punktų darbotvarkė, papildant ją dviem papunkčiais. Prezidiumo sekretorius A.Šmitas perskaitė praeito Tarybos suvažiavimo protokolą, kuris priimtas su pora neesminių pataisų. Į balsų skaičiavimo komisiją išrinkti kun. diak.Fr.Skėrys ir stud.P.Nėvulis.

P r a n e š i m a i

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.Lukošius. Peržvelgęs Valdybos darbą, pranešėjas nurodė, kad praeitų metų birželio 2 Romuvoje įsisteigė Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga.

Australijos ir Nauj.Zelandijos vyriausybės praeitą vasarą pripažino de jure sovietinę Lietuvos okupaciją. Dėl to buvo pareikštas protestas. Australijos ministeriui pirmininkui Whitlam lankantis Bonnoje,

š.m. sausio 17 pabaltiečių suruoštoje demonstracijoje aktyviai dalyvavo ir lietuviai. XXI-ąją Europos lietuvių studijų savaitę, suruoštą praėjusiais metais Šveicarijoje, Vokietijos LB Valdyba parėmė 2.000 DM. INFORMACIJŲ biuletenio leidimas tęsiamas. Pr. metais pasirodė 12 numerių, beveik visi dvigubi. Vis didesnę jo išleidimo naštos dalį pasiima ant savo pečių skaitytojai, kaskart daugiau aukodami. Nuo 1968 įvykdyto Vokietijos LB narių perregistravimo iki šiol išrašytos 1.153 nario knygelės. Per tą patį laiką mirė 92 nariai. Mūsų Bendruomenėje šiuo metu turėtų būti 1.061 narys, bet tiek nėra. Rinkimų komisija, pr. metais sudarinėdama turinčių teisę balsuoti narių sąrašus, rado tik 907 arba pusantro šimto mažiau. Tą skaičių sudaro gyvenvietę pakeitę, bet savo naujo adresu nepranešę nariai, ir tie mirusieji, apie kurių mirtį dar nepatirta. Visi mirusieji nariai prisiminti ir pagerbti atsistojimu. Per kadencinius Valdybos metus įstojo 36 nauji nariai. Baigdamas pranešimą, J.Lukošius pastebėjo, kad jis suminėjo ne tik stambmenas, bet išvardijo ir keletą veiklos smulkmenų, norėdamas supažindinti ypač jaunuosius Tarybos narius su mūsų organizaciniu gyvenimu, darbais ir institucijomis.

VLB Valdybos išdininkas A.Šmitas pranešė finansinį stovį. Paaikškino 1974.XII.31 balansą ir 1974 pajamų-išlaidų apyskaitą, pastebėdamas, kad Vokietijos LB nekilnojamas turtas (pilis su sklypu, gimnazijos ir mergaičių bendrabučio naujieji rūmai) įvertintas 1.450.625 DM, o kilnojamas turtas - tik 374 DM ir 142,55 DM dar buvo pinigais. Pr. metais Vokietijos LB kultūrinei veiklai Federal. valdžia paskyrė 40.314,60 DM, savų lėšų sukaupta 20.225,12 DM. Svarbiausias išlaidų pozicijas sudarė atlyginimai tarnautojams, vaikų vasaros stovykla, Bendruomenės darbuotojų suvažiavimas, VLB Tarybos rinkimai, draudimo mokesčiai, porto ir kit.

Kontrolės komisijos protokolą perskaitė jos pirmininkas kun.diak.Fr. Skėrys. Jis pranešė, kad toji komisija, š.m.sausio 15 nuodugnai patikrinusi VLB Valdybos kasos ir ūkio atskaitomybę už 1974, rado, kad ji vedama tvarkingai, 1974.XII.31 balansas ir 1974 pajamų-išlaidų apyskaita teisingi, todėl siūlo Tarybai juos patvirtinti.

Garbės teismo pirmininkas kun.Br.Liubinas pastebėjo, kad per praėjusią kadenciją gautas tik vienas raštas, kuriuo prašoma paaikškinti, kaip praktiškai taikintini VLB statuto 21 ir 22 §§. Siūlė dėl to pasisakyti Tarybai rezoliucija ir pateikė jos projektą.

Vokietijos LB Tarybos referentų pranešimus pradėjo tėv.A. Bernatonis, referentas vaikų reikalams, pastebėdamas, kad svarbiausias jo rūpestis buvo vaikų vasaros stovykla, kuri teikia ne tik poilsį ir pramogą, bet yra ir gera mokykla. Kiekvienais metais vienas kitas vaikas iš vasaros stovyklos ateina į gimnaziją.

Socialinių ir teisinių reikalų referentas J.Lukošius pabrėžė, kad savitarpinė socialinė globa bei parama turėtų būti vienas svarbiausių Vokietijos LB tikslų (žr.statuto §2). Deja, taip nėra. Vokiečių valdžios parama skiriama tik kultūrinei veiklai, o pati Bendruomenė aukų šalpos reikalams nerenka. Ir jos samatose jokių lėšų tiems tikslams nenumatyta. Gal tai ir gerai, nes Vokietijoje veikia lietuvių šalpos organizacijos Labdara ir Raudonasis Kryžius, kurios dirba tik toje srityje. Ir Balfo gelbstinti ranka dar vis pasiekia šio krašto lietuvius. Įvairių organizacijų teikiama parama derinti prie apylinkių įsteigtos šalpos komisijos. Baigdamas pranešėjas pastebėjo, kad socialinę paramą gaunančių Vokietijos gyventojų padėtis prastėja. Dirbančiųjų atlyginimai ir į poil-

si išėjusiųjų rentos bei pensijos kasmet keliamos didesniu procentu, negu socialinė parama. Tų asmenų, kurie gauna mažas rentas ir dar socialinę paramą, rentoms padidėjus, socialinė pašalpa mažinama. Galutinis rezultatas būna tas, kad neturtingas žmogus palieka prie tos pačios bendros pajamų sumos, o pragyvenimo išlaidos kasmet kyla.

Referentas visuomeniniams reikalams dr. J. Grinius pasidžiaugė, kad Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga pradėjo savo veiklą rimto seminaro politinėmis temomis suruošimu. Atkreipė dėmesį, kad šalia Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje gyvai veikia dar ir Lietuvių moterų klubai. JAV-bių lietuvių bendruomenėje pastebimi skilimo reiškiniai.

Neseniai į Vakarų iš Lietuvos atvyko Simas Kudirka, marksizmo dėstytojas Vaclovas Sevrukas, režisierius Jonas Jurašas su žmona Sluckaite, muzikas Aloyzas Jurgutis. Jie atvežė idomių žinių apie padėtį Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje. Turėtume su jomis supažindinti gyvenamųjų kraštų visuomenes. Reikia atkreipti ypatingą dėmesį į padėtį Lietuvoje, kur nuo 1972 režimas griežtėja. Nors bendras išleidžiamų knygų skaičius ten didėja, bet lietuvių autorių veikalų vis mažiau pasirodo. Ką mes galime padaryti jų padėčiai pagerinti, kaip suteikti pagalbą?

Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija artėja. Nei Lietuvos, nei kitų Pabaltijo valstybių klausimas joje nebus iškeltas. Dėl to jau buvo kreiptasi į vokiečių vyriausybę. Reiktų kita dingstimi ir forma vėl reikalauti Lietuvai ir kitoms Pabaltijo valstybėms laisvo apsisprendimo teisės. Tuo klausimu pateikė rezoliucijos projektą.

JAV-bių lietuviams pirmą kartą pasisekė prieti prie Baltųjų Rūmų. Nuo šių metų pradžios Laisvės Radijų (Radio Liberty) įvestos programos lietuvių kalba. Per jas galima pateikti daugiau informacijų, negu per Amerikos Balsą.

Statutų ir nuostatų referentas J. Barasas pareiškė, kad Bendruomenės statutai geras. Jis priimtas nustatyta tvarka. Jokių netikslumų ji vykdant nepastebėta.

Santykiams su apylinkėmis palaikyti kun. Br. Liubinas pranešė, kad dėl ligos didesnės veiklos išvystyti negalėjo, jei neminėti iniciatyvos rengiant š. m. Vasario 16 minėjimą Kaiserslauterne.

Pirmasis posėdis baigtas 21,15 val. Kito posėdžio nutarta susirinkti sekančią dieną 9 val.

Kovo 8 pranešimai buvo tęsiami. Duomenų apie Vasario 16 gimnaziją pateikė jos kuratorijos pirmininkas dir. V. Natkevičius, M.A.

Šiuos mokslo metus praeitą rudenį gimnazija pradėjo su 70 mokinių, dabar yra 72 (39 mergaitės ir 33 berniukai), tarp jų 3 iš JAV-bių, 1 iš Kanados, 1 iš Kolumbijos ir 1 iš Brazilijos. Pavoju gimnazijos egzistencijai sudaro mažas mokinių skaičius. Jei jis dar sumažėtų, galėtų kilti klausimas, ar mūsų mokykla beturi teisę egzistuoti. Antrą pavoju sudaro lėšų trūkumas. Kai mokytojams mokamos nedidelės algos, tai sunku gauti gerų pedagogų. Vilčių, kad padėtis pagerės, teikia Čikagoje įsikūręs rėmėjų būrelių komitetas, kuris rūpinasi ne tik lėšų, bet ir mokinių telkimu. Dabar gimnazijoje pilnu etatu dirba 9 mokytojai (7 lietuviai ir 2 vokiečiai) ir nepilnu - 7 (6 vokiečiai ir 1 lietuvis). Bendrabučiams vadovauja 4 auklėtojai (-os). Tik vienas jų yra kartu ir mokytojas. Visi lietuviai.

Iš Bonnos pučia šalti vėjai: nors viskas brangsta, bet parama gimnazijai nedidinama. Maža vilčių, kad ir šiemet būtų padidinta. Gauti lėšų berniukų bendrabučio statybai šiuo metu galimybės nėra. Dėkojo Vokietijos LB už gimnazijos rėmimą.

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos veiklą apžvelgė jos valdybos vicepirmininkas Manfr. Šiušelis. Nuo įsikūrimo dienos (1974.VI.2) VLJS Valdyba turėjo 5 posėdžius, suruošė suvažiavimą-seminarą Anna-berge, išleido žiniaraštį ir "Kontaktą". Svarbiausias šiuometinis VLJS uždavinys yra pasiruošti Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, įvyksiančiam šių metų pabaigoje ir ateinančių metų pradžioje Pietų Amerikoje. Tuo reikalu per Velykų atostogas kovo 21-23 Romuvoje šaukiamas jaunimo suvažiavimas.

Paskutinis pranešimą pateikė kultūrinės informacijos svetimiesiems referentas gyd.V. Bylaitis, atvykęs į suvažiavimą diskusijoms jau įpusėjęs. Nusiskundė neturįs tiek laisvo nuo tarnybos laiko, kad galėtų visus planus įgyvendinti. Suminėjo lituanistines knygas, išleistas vokiečių kalba Vak.Vokietijoje, DDR ir kitur. Apie lietuvius rašo ir Solženycinas, kurį reiktų visiems perskaityti.

Pabaigus pranešimus, nutarta pirmiausia diskutuoti ataskaitinius ir VLB Tarybos referentų pranešimus, paskui svarstyti gimnazijos ir jaunimo klausimus ir galop pasisakyti dėl finansų.

D i s k u s i j ų metu daugelis Tarybos narių pasisakė dėl **INFORMACIJŲ** leidimo dažnumo ir jų turinio. Vieni pageidavo, kad biuletenis būtų leidžiamas kas mėnuo, nors ir plonesnis, kiti siūlė pasilikti prie dabartinės tvarkos, t.y. leisti kas mėnesį, bet jei nėra pakankamai medžiagos ir reikalo, tai ir rečiau. Išsiaiškinta, kad tik vieno **INFORMACIJŲ** numerio išsiuntinėjimas dabar kainuoja per 350 DM. Jei per metus pasirodo tik 6 numeriai, tai pašto ženklams reikia išleisti per 2.100 DM arba maždaug tiek, kiek praėjusiais metais iš viso gauta aukų. Leidžiant dažniau, reiktų prašyti skaitytojų aukų bent po 10 DM iš kiekvieno. Redaktoriūs nusiskundė medžiagos trūkumu. Apylinkės neparašo korespondencijų apie savo veiklą nė kitokių žinučių. Teigiamai įvertintas brošiūrėlės vokiečių kalba "Eine Dokumentation" apie Lietuvos gyventojų pagalbą vokiečiams išleidimas. Knygutė išsiuntinėta su pirmuoju šių metų **INFORMACIJŲ** numeriu visiems skaitytojams.

Gyvas diskusijas sukėlė kun.diak.Fr.Skėrio siūlymas padvigubinti narių solidarumo įnašų dydį. Nuo to laiko, kai nustatytas dabartinis solidarumo įnašų dydis, atlyginimai pakilo daugiau negu dvigubai ir viskas tiek pat kartų pabrango, o mes mokame vis tą patį, jau simboliniu virtusį solidarumo įnašą. Jaunimo sąjunga yra nustačiusi savo nariams dvigubai didesnius nario mokesčius, negu Bendruomenės narių solidarumo įnašai. Įnašų padidinimas, kurį mažai kas tepajustų, padidintų Bendruomenės pajamas, dėl kurių menkumo nuolat girdime priekaištus iš mums paramą teikiančių įstaigų.

Daugelis Tarybos narių siūlė dar metus palikti tą patį solidarumo įnašų dydį. Jų nuomone, reiktų pirma dėl to atsiklausti Bendruomenės darbuotojų, kai jie ateinantį rudenį susirinks į suvažiavimą, ir tik patyrus jų nusistatymą, antroje šios Tarybos sesijoje padaryti galutinį sprendimą.

Vėliau, balsuojant rezoliucijas, dauguma narių pasisakė už palikimą to pačio narių solidarumo įnašų dydžio dar vienerius metus.

Nepraeita tylomis ir pro Romuvoje veikiančią knygų kioską. Pageidauta, kad būtų padidintas knygų kiekis, užsakant naujausius leidinius ir išigyjant knygas lituanistinėmis temomis vokiečių kalba, kad platinaimi autoriai būtų skelbiami **INFORMACIJOSE**, ir t.t.

Pastebėta, kad šiemet jau antri metai kai Studijų savaitė ruošiama kitur. Jai išsikėlus į užsienį, Vokietijoje atsirado tuštuma.

Būsimoji Valdyba paprašyta dėti pastangas, kad kuo greičiau būtų baig-

- 6 -

tas spausdinti lietuvių kalbos vadovėlis vokiečių kalba. Jei korektorius neįstengia laiku patikrinti korektūrą, reikia susirasti kitą.

Vertinant Vasario 16 gimnazijos ir kuratorijos darbą, pageidauta, kad keturi VLB Tarybos atstovai Kuratorijoje padarytų bendrą pranešimą. Paaikškėjo, jog Tarybos atstovai Kuratorijoje nesudaro jokio kolektyvo, bet veikia kiekvienas individualiai todėl ir pranešti galėtų tik kiekvienas apie savo veiklą. Tada bendrai svarstyti mokinių, mokytojų, bendrabučių ir lėšų klausimai. Į klausimus atsakinėjo ir paaikškinimus davė direktorius V. Natkevičius, M.A.

Atkreiptas ypatingas dėmesys į tai, kad palyginti nedidelis skaičius mokinių lanko pamaldas, nors gimnazijos statute įrašytas krikščioniškas auklėjimas. Daugumas pritarė minčiai, kad moksleiviai, kurie neina į bažnyčią, pamaldų metu pasiliktų bendrabuty ir išlaikytų šventišką rimtį.

Apgailestauta, kad gimnazija neturi tautinių šokių mokytojos ir bendro choro. Tai trukdo tinkamai reprezentuoti mūsų mokyklą, kenkia mokinių tautiniam bei estetiniam auklėjimui.

Svarstant lietuviškojo jaunimo klausimus, ieškota kelių, kaip padėti Sąjungai pasiųsti savo atstovus į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Bet pirmiausia dėl to turis pasisakyti pats jaunimas. Pastebėta, kad absoliučią Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos narių daugumą sudaro buvusieji ir esamieji Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai.

Peržvelgiant Bendruomenės lėšas - 1974 pajamų-išlaidų apyskaitą ir 1975 bei 1976 sąmatas - pageidauta, kad mažiau būtų išleidžiama Bendruomenės darbuotojų suvažiavimui, o daugiau Studijų Savaitei, vargo mokykloms ir vaikų stovyklai. Išsiaiškinta, kad teikdamas parąmą, vokiečių įstaigos nustatė ir kuriems reikalams ji naudotina. Anksčiau tos įstaigos pirmenybę teikė vaikų vasaros stovykloms ir vargo mokykloms, o dabartiniai lėšų skirstytojai sako, kad lituanistinės mokyklėlės ir vaikų stovyklos turi būti finansuojamos atskirų kraštų-landų.

Po išsamių diskusijų 1974 pajamų-išlaidų apyskaita patvirtinta 60.539,72 DM, atleidžiant VLB Valdybą nuo atsakomybės, 1975 sąmata - 71.470,-- DM ir 1976 sąmata - 72.620 DM sumos.

R i n k i m a i

Vokietijos LB V a l d y b a nutarta ir šiemet rinkti iš trijų narių.

Į Valdybą išrinkti ir rytojaus dieną taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Jurgis BARASAS, vicepirmininkas Justinas LUKOŠIUS ir išdininkas Manfredas ŠIUŠELIS. Kandidatai - Kasparas Dikšaitis ir dr. Jonas Grinius.

Į K o n t r o l e s k o m i s i j a išrinkti 3 asmenys: kun. diak. Fr. SKĖRYS, Ričardas TENDZEGOLSKIS ir Jurgis PAULIUKEVIČIUS. Kandidatas - Albertas Mostvilas.

G a r b e s t e i s m o pirmininku išrinktas kun. Br. LIUBINAS, pavaduotoju - dr. Jonas GRINIUS, o G. T. nariais - Vytautas SVILAS ir dr. Jonas GRINIUS. Kandidatas - A. V. Veršelis, jun.

VLB Tarybos atstovu į Vasario 16 gimnazijos k u r a t o r i j a išrinktas Petras NEVULIS.

Renkant VLB Tarybos referentus, persvarstytas ir r e f e r e n t ū r ū reikalingumas.

R e f e r e n t u j a u n i m o r e i k a l a m s išrinktas M. ŠIUŠELIS.

Referentų vaikų reikalams išrinktas vėl tėv. Alf. BERNATONIS. Tos referentūros uždavinys yra stengtis sulaikyti lietuvių vaikų nutautėjimą juo daugiau jų įtraukiant į vargo mokyklas, vaikų stovyklas ir pan.

Kultūrinės informacijos svetimiesiems referentūrą nutarta panaikinti.

Referentų socialiniams ir teisiniams reikalams perrinktas J. LUKOŠIUS.

Referentų visuomeniniams reikalams perrinktas dr. J. GRINIUS.

Statutų ir nuostatų referentų perrinktas J. BARASAS.

Referentų santykiams su apylinkėmis palaikyti perrinktas kun. Br. LIUBINAS.

Nutarta steigti naują referentūrą kultūros reikalams. Referentų išrinktas Kasp. DIKŠAITIS.

Priimtos dvi rezoliucijos: viena dėl Bendruomenės statuto 21 ir 22 §§ aiškinimo, antra - dėl Lietuvos klausimo kelimo Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje (memorandumas V. Vokietijos užsienio reikalų ministeriui).

Taip pat priimtas sutarties su Vasario 16 gimnazijos kuratorija tekstas dėl mergaičių bendrabučio nuomos (už 1 DM per metus).

Suvažiavimas baigtas 21,15 val. VLB Tarybos prezidiumo pirmininkas J. K. Valiūnas padėkojo 13-kai Tarybos narių už aktyvų ir pozityvų dalyvavimą suvažiavime. Apgailestavo, kad nedalyvavo du nauji nariai. Pastebėjo, kad per diskusijas buvo pasikarščiavimų, bet pamažu vėl viskas atslūgo ir gerai baigėsi.

Sugiedotas Lietuvos himnas ir nusifotografuota.

R e z o l i u c i j o s

Dėl Bendruomenės statuto 21 ir 22 §§ aiškinimo:

1. Kai lietuvių Bendruomenės apylinkė savo reikalams tvarkyti teis-sirenka pirmininką ir sekretorių, jiedu apylinkės reikalus tvarko susitardami.

2. Kai Liet. Bendruomenės apylinkė išsirenka kitokios sudėties valdy-bą, negu numato statuto 21 str., tai išrinkti nariai pasiskirsto pa-reigomis taip, kad valdyba turėtų pirmininką, sekretorių ir išdinin-ką. Šituo atveju apylinkės valdybai vadovauja jos pirmininkas ir jai atstovauja pagal apylinkės valdybos nutarimus. Suprantama, kad jam, kaip ir visai apylinkės valdybai, yra privalomi Liet. Bendruomenės statutas ir Bendruomenės valdybos patvarkymai.

Dėl Lietuvos klausimo kelimo Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje:

Vokietijos LB Taryba, susirinkusi savo metinės konferencijos kovo 7 ir 8, tarp kitų klausimų apsvarsčiusi gyventojų teisinį ir religinį stovį Lietuvoje, konstatuoja -

1. Paskutiniaisiais mėnesiais iš Lietuvos į vakarus atvykę tokie žymūs lietuviai kaip Simas Kudirka, Vaclovas Sevrukas, Aloyzas Jurgutis, Jonas Jurašas su žmona Aušra Marija liudija, kad lietuvių teisinis stovis nuo paruošamosios Europos saugumo ir bendradarbiavimo konfe-rencijos Helsinky dar pablogėjo: asmeninė korespondencija su vaka-rais taip stropiai tikrinama sovietinių įstaigų, kad retas laiškas

- 8 -

telieka cenzūros neatidarytas; teatro ir dailiosios literatūros cenzūra tapo tokia griežta, kad rašytojai turi laukti laisvesnių dienų, o gabus teatro režisierius buvo priverstas atsisakyti savo darbo. Gauti Vakarų spaudos Lietuvoje beveik neįmanoma; mėginimai susikurti bent šiojią tokią laisvą spaudą, kad ir labai kukliu savileidybos (samizdat) būdu, baudžiami koncentracijos stovyklomis ir psichiatrinėmis ligoninėmis.

2. Sunkus religinis stovis Lietuvoje pastaraisiais dviem-trimis metais dar pablogėjo. Kaip liudija Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, sovietinės lokalinės įstaigos dažnai pažeidžia sovietinėje konstitucijoje pripažįstamą religinę laisvę, o kai tikintieji dėl šitokių nusižengimų skundžiasi vyriausybei arba teismo organams, jų skundai dažniausiai lieka be atsakymų, arba po skundais pasirašę asmenys pradedami persekioti policijos arba atleidžiami iš darbo; kaip seniau taip ir dabar už vaikų pamokymą katekizmo sovietinės įstaigos tebebaudžia kunigus piniginėmis baudomis arba net kalėjimu; kunigai ir bažnytiniai komitetai net verčiami derintis prie tokių sovietinių pareigūnų žodinių potvarkių, kurių jie patys nedrįsta duoti raštu; pav., mokyklinio amžiaus vaikams neleidžiama patarnauti kunigams prie mišių, o suaugusioms merginoms draudžiama dėvėti tautiniais drabužiais liturginių procesijų metu.

Kadangi 1-me ir 2-me punktuose išdėstytas teisinis gyventojų stovis Lietuvoje, kurią Sovietų Sąjunga laiko okupavusi nuo 1940, aiškiai pažeidžia principus, paskelbtus Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracijoje, Vokietijos lietuvių bendruomenės taryba nutarė maloniai prašyti Vokietijos Federalinės Respublikos vyriausybę, kad ji savo atstovui Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje teduotų teisę pasirašyti tik tokią baigiamąją deklaraciją, kurioje būtų įrašytos šios sąlygos:

1. Visos Europos valstybės, neišskiriant nė Sovietų Sąjungos, pažiada Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos principus įvesti į savo vidaus įstatymus;
2. Visos Europos valstybės, neišskiriant nė Sovietų Sąjungos, pripažįsta laisvo apsisprendimo teisę Estijai, Latvijai, Lietuvai, Vokietijai ir kitoms tautoms, kurios šitokio apsisprendimo reikalautų.

Vokietijos lietuvių bendruomenės taryba tiki, kad šių dviejų sąlygų įgyvendinimas daug pasitarnautų Europos tautų laisvei, saugumui ir taikai.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

H a n n o v e r

Žemut.Saksonijos sostinės lietuviai 57-ąsias nepriklausomybės atstatymo metines paminėjo vasario 1. Miesto centre esančioje šv.Klemenso bažnyčioje šv. mišias koncelebravo kun.dek.V.Šarka, tėv.dr.K.Gulbinas ir vietos klebonas kun.P.Selke. Maldos buvo skaitomos dviem kalbomis - lietuvių ir vokiečių, nes meldėsi tų dviejų tautybių žmonės. Minėjimą salėje pradėjo VLB Hannoverio apylinkės pirmininkas G.Pūdykaitis, sveikino vysk.H.Pachowiak. Perskaityti Hildesheimo general.vikar.asist.dr.G.Aschemann ir Latvių centro komiteto pirmininko A.Ciūpilio sveikinimai raštu. Apie Lietuvą ir jos pasiekimus vokiečių kalba painformavo kun.V.Šarka. Turtinga buvo meninė programa. Dainavo publikos mėgiama solistė Iza-belė Schröder, pianinu palydima Silv.Lemke's, ir dvinukai Astra ir Alfredas Šalčiai. Jie pradžiugino klausytojus nauju repertuaru, kurį yra paruošę kelionei į Australiją. Pianinu solo skambino prof.P.Coe-

nen. Netruko ir vaišių, kurias paruošė A.Vilkienė, A.Kalinauskienė ir E.Kubaitienė.

L Ū b e c k

Šio hanzos miesto ir apylinkių lietuviai Nepriklausomybės atgavimo metines šventė vasario 9. Ryta Šv.Jėzaus Širdies bažnyčios kriptoje (Lübeck, Parade 4) šv.mišias koncelebravo kun.dek.V.Šarka ir lenkų klebonas St.Ren. Vietoje pamokslu kun.Šarka sukalbėjo specialią maldą už Lietuvą. Darniai skambėjo lietuviškos giesmės.

11,30 val. gražiai papuoštoje naujoje parapijos salėje (Parade 8) minėjimą pradėjo Lübecko apylinkės pirmininkas Pr.Liegus, pasveikindamas per 30 tautiečių ir jų svečių lietuviškai ir vokiškai. Tarp svečių buvo lenkų bei ukrainiečių atstovai ir vokiečių kunigai. Dekanas V.Šarka sukalbėjo maldą. Probst Th.Bultjer sveikinimo žody pastebėjo, kad Lübecko katalikai daug dėmesio skiria tautinėms grupėms. Šis kambarys su pagalbinėmis patalpomis - virtuvėle ir sanitariniais įrengimais - skirtas lietuviams, lenkams ir kroatams. Anksčiau sunku būdavo suvesti į krūvą lenkus su lietuviais. Dabar jie susitaikė ir gali kartu melstis ir savo šventes švęsti. Sveikinimo žodį tarė ir dekanas G.Staudt.

Paskaitą Vasario 16 tema skaitė Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J.Lukošius. Smulkiai išnagrinėjęs Akto turinį, prelegentas rado, kad jame surašytos gairės moderniai ir pažangiai Lietuvos valstybei kurti. Tuo tarpu iš Maskvos atsiųstas Kapsukas stengėsi suporuoti Lietuvą su Gudija ir tuo sutrukdyti tautinės valstybės įsteigimą. Nesunku numanyti, koks šiandien būtų Lietuvos likimas, jei tas sovietinių rusų sumanymas būtų pasisekęs.

Po paskaitos susikaupimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Sugiedotas tautos himnas. Netrukus moterys apkrovė stalus įvairiais valgiais, o vyrai pasirūpino gėrimais. Prasidėjo vaišės.

Vokiečių jaunimo kapelionas kun.Kl.Warning, pratešdamas probsto Bultjer mintis, pastebėjo, jog šia patalpa gali naudotis lietuviai, lenkai ir kroatai vakarais sueiti pabendrauti, pažaisti, palošti šachmatais ir t.t. Pageidavo, kad užsieniečių vaikai ir jaunimas įsijungtų į vokiečių vaikų ir jaunimo pramogas. Kun.dek.V.Šarka padėjo vokiečių kunigams už rūpinimąsi lietuviais ir paprašė painformuoti savąją spaudą apie Lietuvą.

Per vaišes buvo grojama lietuviška muzika.

H a m b u r g

Šito uostamiesčio ir apylinkių lietuviai Vasario 16 švęsti susirinko taip pat vasario 9. St.Ansgaro bažnyčioje šv.mišias koncelebravo kun.dek.V.Šarka iš Hamburgo, kun.H.Šulcas iš Brazilijos ir kun.P.Urbaitis iš Italijos.

Per pamokslą kun.H.Šulcas supažindino hamburgiečius su Brazilijos lietuvių gyvenimu, kuris esąs žymiai sunkesnis už Vokietijos gyventojų. Jaunuoliai nuo pat mažens turi dirbti, kad galėtų mokytis. Tik palyginti nedidelis jų nuošimtis moka lietuviškai, bet visi jaučiasi lietuviais ir tuo didžiuojasi. Turime vieni kitiems padėti išlaikyti savo tautybę. Melskime Dievą, kad išliktume tuo, kuo esame gimę. Per pamaldas buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Minėjimą, į kuri susirinko per šimtas asmenų, 17 val. gražiai išpuoštoje didelėje parapijos salėje pradėjo ir jam vadovavo Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis prie Hamburgo senato kun.dek.V.Šarka. Vokiečių kalba jis pasveikino į šventę atsilankiusius latvių, estų, vengrų, ukrainiečių, lenkų, rusų, sudetų, Lietuvos vokiečių, rytprūsių atstovus ir savuosius ir pateikė žinių iš Lietuvos istorijos, ypač apie nepriklausomybės laikotarpio laimėjimus.

Paskaitą skaitė diplom.teisininkas J.Lukošius. Pastebėjo, kad Vasario 16 yra mūsų tėvynės laisvės gimtadienis. Jei švenčiame asmenines, šeimosines ir religines šventes, neturėtume apleisti ir tautinių bei valstybinių švenčių minėjimo. Supažindino klausytojus su Vasario 16 Aktu, kurį sudaro tik du sakiniai ir 20 parašų, bet jo reikšmė begalinė. Tuo dokumentu išreikštas mūsų tautos ryžtas kurti nepriklausomą, modernią, "demokratiniais pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje". Tas ryžtas yra išlikęs iki šių dienų. Kalbėtojas pažvelgė į dokumentą ir teisininko akimis. Kas turėjo anuomet didesnę teisę kalbėti lietuvių tautos vardu - Taryba ar Kapsukas? Kokią Lietuvą kūrė Taryba ir kokią Kapsukas? Koks būtų buvęs Lietuvos likimas, jei būtų buvusi įkurta kapsukinė Lietuva?

Vargo mokyklos mokiniai Regina ir Tomas Narkai padeklamavo eilėraščių. Klara Mrongovius pasidalino prisiminimais apie savo darbą nepr. Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, garsinant mūsų liaudies meną užsieny, ir įteikė 100 DM Brazilijos lietuvių besimokančiam jaunimui parenti.

Įvairių tautybių atstovai, sveikindami lietuvius, kėlė mintį, kad visiems reikia dirbti kartu, jei norime išlaisvinti savo tėvynės. Kova sunki, nes priešas galingas, bet laimės tas, kieno pusėje teisingumas ir laisvė. Nuoširdų sveikinimo žodį tarė ir tik prieš porą dienų paskirtas vysk.sufraganas dr.Hubert Brandenburg.

M e n i n ė j e d a l y j e solistė Izabelė Schröder, palydima pianistės estės Silvijos Lemke's, nuotaikingai padainavo "Oi kas sodai do sodeliai", "Paukštužėli skrajūnėli", "Ant marių krantelio". Kun.Alfred Franzkeit prisistatė auditorijai kaip lietuvių literatūrą įsimylėjęs vokietis. Verčias lietuvius poetus į vokiečių kalbą, norėdamas supažindinti vokiečius su lietuviška dvasia. Meniška paskaitė jo paties išverstus ir jautriai abiejomis kalbomis apibūdintus Maironio "Mano gimtinę", Kazio Borūtos "Obelę iš Suvalkijos sodo", L.Žitkevičiaus "Atsisveikinimo žiedą", Gr.Tūlauskaitės "Svetur", Mykolaičio-Putino "Rūpintojėlį", Kazio Binkio "Vėjavaikį" ir Kazio Bradūno "Tremtinis".

Jauni talentai Albina Kabliauskaitė ir Valdemaras Kudžma duetu padainavo populiariusius "Lietuvi, ar tau negaila", "Sėdžiu po langeliu", "Jau vakaras buvo".

Juos pakeisdama, Iz.Schröder toliau dainavo "Kur bakūžė samanota", "Susitikt tave norėčiau" ir "Gegutę". Dainų pynę užbaigė Kabliauskaitė ir Kudžma, atlikdami "Leiskit į tėvynę", "Rausvuose rytuose" ir "Sutemš tamsi naktuzėlė". Duetines dainas Kudžma palydėjo gitara. Programa baigta visų sugiedotu Lietuvos himnu.

Į pasienius sustumti stalai netrukus buvo apkrauti atsineštiniais valgiais. Bufetas taip pat siūlė savo patarnavimus valgiais ir gėrimais. Prasidėjo linksmi šokiai, užsitęsę iki vidurnakčio. Protarpiais vėl dainavo Kabliauskaitė ir Kudžma.

Tautiniais drabužiais pasipuošę grakščios moterys rinko aukas prie įėjimo.

M ū n c h e n

Vietos LB apylinkė 57-ųjų nepriklausomybės metinių minėjimą suruošė Vasario 15 "Susitikimo namuose". Bė savų tautiečių dalyvavo ir estų, latvių bei vokiečių atstovai, kurie pasakė sveikinimo kalbas. Minėjimą atidarė vicepirmininkas A.Brakauskas. Sveikinimo žodį tarė ir "Haus der Begegnung" kuratorijos pirmininkas dr.J.Maurer. Paskaitą apie nepriklausomybės šventės prasmę skaitė dr.K.J.Čeginskas. Anot prelegento, Vasario 16 yra švyturys, rodantis tikrąjį kelią laiko klystkeliuose.

Prieš 4 metus iš Lietuvos atvykusi solistė Vida Olchan-Vaitkutė su įsijautimu padainavo 12 dainų, tautinių šokių grupė "Ratukas" pašoko 4 šokius. Po programos vyko linksmas ir draugiškas pobūvis.

K a i s e r s l a u t e r n

Vasario 16 išvakarėse Kaiserslauterno ir apylinkių lietuviai 16 val. susirinko į amerikiečių įgulos koplyčią pasimelsti už Lietuvos laisvę. Šv. mišias aukojo vietos lietuvių katal. kunigas Br. Liubinas. Garsiai ir darniai skambėjo "Pulkim ant kelių" ir "Marija, Marija". Savo pamoksle kun. diakonas Fr. Skėrys kalbėjo apie laisvę. Anot pamokslininko, žmonės gali būti tironų valdomi, bet turėti vidinę laisvę ir priešingai - naudotis plačiomis valstybinėmis laisvėmis, o būti savo ydų ir nuodėmių vergais. Išvada - dvasinė-vidinė laisvė nemažiau svarbi už valstybės laiduojamas laisves.

Po pamaldų apie 80 tautiečių ir jų šeimų narių (vėliau šis skaičius pakilo iki šimto) susirinko į 8593 LS lietuvių kuopos svetainę. Minėjimą pradėjo kuopos vadas maj. J. Venckus. Pasveikinęs svečius, pasidžiaugė gausiu VLB Miesau apylinkės su visa vadovybe dalyvavimu ir atnaujintomis svetainės patalpomis, teiksiančiomis lietuvių pobūviams daugiau jaukumo. Žuvusieji už Lietuvos laisvę pagerbti susikaupimu.

Paskaitą apie Vasario 16 ir jos reikšmę skaitė VLB Valdybos pirmininkas J. Lukošius. Prelegentas aiškino, kodėl turime švęsti ne tik asmenines bei religines šventes, bet ir tautines bei valstybines. Vasario 16 Akta palygino su Lietuvos himnu ir pagrindiniais mūsų valstybės įstatymais. Tai buvo rėmai, kuriuose sukurta moderni ir pažangi nepriklausomos Lietuvos valstybė. Jei jos nebūtumė turėję, mūsų tautos padėtis šiandien būtų labai liūdna.

Po paskaitos vyko draugiški pokalbiai, užkandžiaujant ir girkšnojant. Veikė bufetas, grojo orkestras. Pobūvyje dalyvavo ir keliolika neseniai iš Lietuvos į Vokietiją repatriavusių tautiečių, kuriems Vasario 16 minėjimas buvo gera proga pirmą kartą svetur susitikti su didesniu būriu tautiečių.

S c h w e t z i n g e n

8591 LSCo lietuvių kuopos vyrai su savo šeimų nariais ir būreliu svečių vasario 16 paminėjo 57-ąsias nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo metines. Ekumenines pamaldas kuopos patalpose 13 val. atlaikė kun. Br. Liubinas ir kun. diak. Fr. Skėrys. Savo pamoksle pastarasis teigiamai atsakė į klausimą, ar dera geram krikščioniui dalyvauti politinėse sueigose, kokia jis laikė ir Vasario 16 minėjimą. Tikras krikščionis neturi užmerkti akių prieš aktualiąsias savo tėvynės ir viso pasaulio problemas. Visados aktualus buvo ir yra krikščionims ypač laisvės klausimas. Laisvės pagrindu turi būti tiesa, nes "tiesa išalispina". Nuoširdžiai tarnauti Dievui reiškia išsivaduoti iš nuodėmės vergijos. Abu dvasiškai skaitė Vasario 16-tai pritaikintas maldas. Neutrūko ir lietuviškų giesmių.

Toje pačioje salėje 14 val. paminėta Vasario 16. Renginį trumpu sveikinimu žodžiu atidarė kuopos vadas maj. J. K. Valiūnas. Atsistojimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Mintimis apie Vasario 16 Akta su apie 40 susirinkusių tautiečių pasidalino Vokietijos LB Valdybos pirmininkas J. Lukošius. Kalbėtojas paaiškino šio istorinio dokumento teisinę, politinę ir tautinę reikšmę. Ant juo nutiestų pagrindų buvo pastatyta moderni ir pažangi nepriklausomos Lietuvos valstybė. Per 22 metus laisvoji Lietuva sugebėjo paruošti gerus administracijos kadrus ir išugdyti tautiškai sveiką ir tvirtą naująją kartą. Jos sukauptais dvasiniais ištekliais iki šiol tebegyvena išeivija ir tėvynė. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Per trumpą laiką minėjimo salė paversta svetaine, kurioje keletą jaukių valandų praleido besišnekučiuodami kuopos vyrai ir jų šeimos bei svečiai, tarp kurių buvo ir bataliono vadas pulk. leit. Guldner su po-
nia, dukra ir pora savo karininkų.

M e m m i n g e n

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas čia įvyko vasario 22. Parapijos salė, talpinanti per šimtą žmonių, prisirinko pilna tautiečių ir svečių.

Apylinkės pirmininkui K.Radzevičiui atidarius minėjimą, kalbą sakė Vokietijos LB tarybos preziduomo pirmininkas Jonas K.Valiūnas. Jis kvietė visus lietuvius nenūstoti vilties, bet visur ir kiekviena proga skelbti pasauliui sovietų mūsų tautai padarytą skriaudą ir reikalauti ją atitaisyti, leidžiant laisvai apsispręsti.

Po kalbos sekė Vytauto Bernoto vieno veiksmo misterija "Lietuva savo kankiniui". Trys mokinės - Joana Bernotaitė, Audronė Vainoraitė ir Angelika Jurgaitytė - dainų aidų palydimos, eilėmis išpažino Lietuvą, kaip savo kenčiančią, laisvės ilgesiu persisunkusią, viltyje paguodos ieškančią tėvynę, kurią jos simboliškai savo rankytėmis išpuošė, apipindamos lietuviškos pakelės kryžių gėlių vainiku. Čia pat Diana Weh-Pungitytė prabilo taip pat eilėmis, kaip savo vaikų raudanti Lietuva ir užmezgė skausmingą pokalbį su dvasia už ją gyvybę paaukojusio kankinio, kurį vaidino pats autorius. Veiksmas vyko prieš didingai virš vėliavų iškilusio vyčio kryžiaus, kurio papėdėje dar buvo medelių gaubiamas pakelės koplytstulpis.

Misterijai pasibaigus, Diana Weh-Pungitytė pianinu paskambino Tomaso Giordano sonatą, o Almos Neumann-Mikalauskaitės vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko Kepurinę, Audėjėlę, Klumpakojį ir Lenciūgėlį. Akordeonu šokius palydėjo taut. šokių grupės vadovės vyras Neumann.

Po K.Radzevičiaus padėkos žodžio ir tautos himno vyko linksmas pobūvis.

Rytojaus dieną, sekmadienį, pamaldas laikė ir pamokslus pasakė - evangelikams kun.diak.Fr.Skėrys, o katalikams - kun.A.Rubikas.

S t u t t g a r t

Baden-Württembergo sostinės lietuviams Vasario 16 minėjimo programą š.m. kovo 1 atvežė jų kaimynų mūncheniečių ir memingeniečių jaunimas. Ir ne bet kokią programą! Mūncheno "Ratukui" perskaičius nepriklausomybės paskelbimo Aktą, sugiedotas tautos himnas. Jauno žmogaus mintis apie tautos nepriklausomybę perteikė mūnchenietė Kr.Pauliukevičiūtė. Abiejų svečių tautinių šokių grupės pašoko 10 šokių.

Dainų, eilėraščių ir šokių pyne "Ten, kur Nemunas banguoja, kur Šešupė miela plaukia", kurioje pagrindinį keliautojo po Lietuvą vaidmenį gambiai suvaidino St.Jasulaitis, atliko taip pat "Ratukas". Mūncheno jaunimui vadovavo Alina Grininė, o Memmingeno - Alma Neumann-Mikalauskaitė. Abiems vadovėms padėkota gėlėmis ir nuoširdžiais žodžiais.

Į minėjimą atsilankė Bundestago narys dr.Czaja, įvairių tautinių grupių atstovai ir neseniai iš Lietuvos atvykęs, buvęs Kauno dramos teatro režisierius Jonas Jurašas su šeima. Rengėjų paprašytas, jis jautriai papasakojo apie padėtį Lietuvoje ir apie savo pirmuosius išpūdžius Vakaruose.

--- oOo ---

L e b e n s t e d t - S a l z g i t t e r

Š.m. vasario 23 įvyko visuotinis VLB Lebenstedto apylinkės narių susirinkimas. Pirmininkavo Otto Flinderis, sekretoriavo Br.Flinderienė. Išrinkta nauja vadovybė iš 4-rių narių, kurie po susirinkimo taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Antanas Kairys, vicepirmininkas Julius Guceitis, sekretorė Ona Guceitienė ir išdininkė Elma Preuss. Kontrolierėmis išrinktos Br.Flinderienė ir Jadzė Černiauskienė.

Visi nariai susimokėjo solidarumo įnašus už šiuos metus. Motinos dieną nutarta ruošti š.m. gegužės 3, jos meninci. programai atlikti kviesti Vasario 16 gimnazijos mokinius.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

57-osios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinės paminėtos vasario 16. Pilies salėje š.v.mišias aukojo kun.J.Dėdinas ir kun.H.Šulcas. Kun.J.Dėdinas, prieš pradėdamas pamaldas, paaikškino, kad dabar lietuviai kovoja už du dalykus: už savo tėvynės laisvės atstatymą ir už lietuvių išlaikymą. Tų pastangų išraiška yra Vasario 16 gimnazija. Šiandien minimas jos vardadienis.

Derinantys prie š.v.mišių maldų, atitinkamus eilėraščius religinio ir patriotinio turinio skaitė 9 mokinės. Pamokslą apie religinę laisvės sampratą ir laisvės vertę pasakė kun.diak.Fr.Skėrys.

Į pamaldas atsilankė visi mokiniai, Hüttenfelde gyveną lietuviai ir keletas tautiečių iš toliau. Pilnoje žmonių salėje gražiai skambėjo giesmės.

Po pamaldų kun.H.Šulcas parodė vaizdų iš Brazilijos, kur jam teko keletą metų gyventi ir dirbti. Anot jo, lietuvių sutinkame visame pasaulyje. Jie stengiasi išlikti lietuviais. Labai svarbu mokėti lietuvių kalbą. Prisipažino, kad ir jis, būdamas šios mokyklos mokinys, su savo draugais dažnai klausdavo, kam reikalinga lietuvių kalba. Dabar žino, kad tas, kuris nuoširdžiai myli Lietuvą, stengiasi išmokti ir jos kalbą. Tai nėra materialinio išskaičiavimo, bet gyvenimo gilumos ir prasmės reikalas. Kvietė moksleivius neapvilti šios mokyklos rėmėjų ir pateisinti į juos dedamas viltis.

5 poros mokinių pašoko du tautinius šokius. Lenciūgėly pasirodė veteranas J.Sonsas. Minėjimas baigtas tautos himnu.

K U R A T O R I J O S N A R I Ų S U V A Ž I A V I M A S

įvyko š.m. kovo 2. Susirinkus 7-iems nariams - J.Barasui, A.Grinienei, J.Lukošiui, V.Natkevičiui, M.A., dr.J.Norkaičiui, kun.J.Urdzei ir J.K.Valiūnui (vėliau atvyko tėv.A.Bernatonis, A.Šmitas ir dr.St.Sereika) - posėdį 9,45 val. pradėjo Kuratorijos pirmininkas V.Natkevičius, M.A. Jis paskelbė, kad suvažiavimas teisėtas, nes kvorumas yra. Posėdžiui pirmininkauti išrinktas J.K.Valiūnas, sekretoriauti - A.Griniene. Priimta su kvietimu išsiuntinėta darbotvarkė, papildant ją 13-tu punktu - naujo Kuratorijos nario rinkimu.

Kuratorijos valdybos pirmininko dir.V.Natkevičiaus, M.A., pranešimas iš anksto buvo išsiuntinėtas visiems nariams. Informacija susidėjo iš 5-ių skyrių: apie mokinius, mokytojus, kitą personalą, Kuratorijos valdybą ir gimnazijos ateitį. Šio metu mokykloje yra 72 mokiniai: 66 iš Vokietijos ir 6 iš užjūrių. Praeitais metais abitūros egzaminus laikė du mokiniai (1 neišlaikė), šiemet laiko 5. Mažąją abitūrą, baigdami 6 klases, pr.metais įsigijo 5 mokiniai. Per didelis vokiečių mokytojų skaičius (iš 16-kos 8, nors pilnu etatu dirba tik 2). Norint mokyklą išlaikyti lietuviška, reikia didinti lietuvių mokytojų skaičių. Bendrabuty dirba 4 auklėtojai, visi lietuviai. Raštinės ir ūkio personalas negausus: sekretorius, buhalteris, šoferis-darbininkas, 4 virėjos ir 3 valytojos, dirbančios po pusdienį.

Kuratorijos valdybą sudaro 3 nariai: pirmininkas V.Natkevičius, M.A., vicepirmininkas J.Lukošius ir išdininkas J.Barasas. Nesant reikalų vedėjo, jų pečius slegia nemažas darbo krūvis. Per pirmosios kadencijos metus Valdyba turėjo 8 posėdžius ir daugybę pasitarimų įvairiais reikalais.

- 14 -

Gimnazijai trūksta mokinių ir lėšų. Iš Lietuvos Fondo paprašyta didesnė parama pakelti mokytojų algoms, kurios daugeliu atveju perpus mažesnės už vokiečių gimnazijose mokamas.

Gimnazijos ir bendrabučio finansiniai dokumentai (balansai, apyskaitos ir sąmatos) taip pat buvo visiems nariams išsiuntinėti iš anksto. Juos dar žodžiu paaiškino išdininkas J.Barasas.

Gimnazijos ir bendrabučio apyskaitų, knygvedybos ir išlaidų pateisinamųjų dokumentų tikrinimo pranešimą perskaitė kontrolierius dr. J. Norkaitis. Jame sakoma, kad kontrolierius nereguliarumų knygvedyboje neužtiko. Siūlo iš balanso pašalinti sudėvėto inventoriaus vertę ir, jei šiuo metu nenumatoma statyti berniukų bendrabučio, panaikinti bendrabučio statybos sąskaitą. Konstatavo, kad per praėjusius metus sumažėjo Kuratorijos skolos.

Praeito susirinkimo protokolą perskaitė sekretorius A.Šmitas. Protokolas priimtas be esminių pataisų.

Prieš pradėdant diskusijas, susipažinta su teisine mergaičių bendrabučio padėtimi. Kadangi bendrabutis yra Bendruomenės nuosavybė, nutarta su Vokietijos LB Valdyba pasirašyti nuomos sutartį ir patvirtinti bendrabučio statybos aktyvo bei pasyvo perkėlimą iš gimnazijos balanso į Bendruomenės balansą. Nuomos už mergaičių bendrabutį mokėti 1 DM per metus.

Patvirtinti Kuratorijos valdybos pateikti balansai 1974 gruodžio 31: gimnazijos - 2.208,80 DM ir bendrabučio - 112.159,28 DM.

Taip pat patvirtintos 1974 pajamų-išlaidų apyskaitos: gimnazijos - 400.128,55 DM ir bendrabučio - 360.121,68 DM, atleidžiant Kuratorijos valdybą nuo atsakomybės už praeitą laiką.

Išsamiai susipažinus ir apsvarsčius Valdybos pateiktas gimnazijos ir bendrabučio 1975 ir 1976 sąmatas, jos patvirtintos:

gimnazijos 1975	- 407,500,--DM	ir 1976	- 428.000,--DM	ir bendrabučio	" 352.202,70 "	" "	" 355.000,-- "
-----------------	----------------	---------	----------------	----------------	----------------	-----	----------------

Pedagoginės komisijos posėdžio, įvykusio 1974.XI.9, protokolą perskaitė A.Griniene. Ją papildė kun.J.Urdzė. A.Griniene pranešė, kad ji, vykdydama komisijos pavedimą, kreipėsi į Bendruomenės darbuotojų suvažiavimo dalyvius, prašydamą pagalbos verbuojant mokinius. Kiti Kuratorijos nariai pageidavo remonto berniukų bendrabuty, o taip pat kiek daugiau tvarkos ir švaros.

Mokinių tėvų komiteto atstovas dr.St.Sereika pažadėjo ištirti, ar negalima būtų Romuvoje ar šalia pastatyti socialinių butų, į kuriuos būtų galima iš gimnazijos gyven. namo perkelti gyventojus, o gyven. namą panaudoti mokyklos reikalams.

Pasibaigus rinkto Kuratorijos nario Alinos Grinienės trejų metų kadencijai, ji vienbalsiai perrinkta kitai kadencijai.

Suvažiavimas baigtas 16 val.

--- oOo ---

Religinio susikaupimo dienos mokiniams ir personalui buvo kovo 6 ir 13-15. Jas pravedė prel.dr.Vyt.Balčiūnas iš JAV-bių.

V e l y k ų atostogas

prasidėjo kovo 22 ir tęsis iki balandžio 7. Mokiniai į bendrabutį suvažiuoja balandžio 7, pamokos prasidės balandžio 8.

A t k u t o g i m n a z i j o s s p o r t i n i n k a i

Pavasaris ne tik gamtą pabudino, bet ir mokinius, kurie išdrįso iššaukti į tiklinio dvikovą Weinheim mokyklos mokytojus. Susitikimas

įvyko kovo 20 vakare puikioje Mult-mokyklos sporto salėje. Weinheimiečiai negalėjo žaisti geriausios sudėties, bet į rungtynes išėjo. Vokiečiai mokytojai pralaimėjo visus 5 setus. Geriausias jų pasiektas taškų skaičius buvo 9 : 15 mūsų mokinių naudai.

Romuviečiai žada netrukus dar kartą susitikti su Weinheimio mokytojų rinktine, po to su mokinių rinktine ir vėliau su Weinheimio tinklininkais, žaidžiančiais V.Vokietijos rinktinėje.

N a u j o b e n d r a b u č i o s t a t y b a i a u k o j o :
 M.Grigužis iš Allendorfo ir W.Schakat iš Wilseckero po 100,--DM
 P.Bružas iš Liežo (Belgija) 66,50 DM, J.Liškus iš Arnsbergo 40,-- "
 ir Hofmann iš Bibliso 10,-- "

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja
 VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJA

Dail.A. Krivicką, mirusį jo tėveliui JAV-bėse, nuoširdžiai užjaučia
 Vasario 16 gimnazijos direktorius ir mokytojai

----- xXx -----

J A U N I M O S U V A Ž I A V I M A S

1975 kovo 21-23 Romuvoje įvyko Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo per 40 asmenų. Jo tikslas - pradėti įtampiai ruošti III Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui P.Amerikoje.

Suvažiavimas pradėtas kovo 21 vakare. Šimtojo M.K.Čiurlionio gimtadienio proga dail.Alf.Krivickas supažindino mūsų jaunimą su didžiojo muziko ir dailininko kūryba.

Kovo 22 rytą pradėta suvažiavimo studijinė dalis. VLJS pirmininkas Alfredas Lucas supažindino suvažiavimo dalyvius su PLJS ruoša III-jam PLJK, kuris įvyks nuo 1975 gruodžio 20 iki 1976 sausio 6 Pietų Amerikoje.

Popiet buvo sudaryti 4 diskusiniai būreliai. I būrelio uždavinys buvo išnagrinėti Kongreso prasmės klausimą. Kongresai yra svarbūs ne tik tuo, kad sustiprina dalyvių lietuviškumą, bet ir padeda išgarsinti lietuvių vardą tarp svetimtųjų. II ir III grupė svarstė atstovo problematiką. Vieni išsigilino į klausimą - kas yra atstovas, kiti stengėsi aptarti atstovų rinkimo kriterijus ir rinkimo formą. Kandidatuoti į atstovus gali kiekvienas VLJS narys nuo 18 iki 30 metų amžiaus, laisvai kalbės ir rašys lietuviškai. Jis turi kreiptis į VLJS Valdybą, kuri suteiks daugiau informacijų. Rašyti: A.Lutz, 744 Nürtingen, Enzenhardtplatz 3, telef.07022-41133. Atstovų rinkimai numatomi per visuotinį VLJS narių suvažiavimą birželio mėn. IV diskusinis būrelis svarstė lėšų telkimo klausimą. Sudaryta komisija iš 5 asmenų: R.Pauliukevičiūtė, R.Landas, Mar.ir Edv.Dresleriai, visi iš Muncheno, ir VLJS išdininkė Živ.Vilčinskaitė iš Hageno. Komisija renka pinigus padėti Vokietijos liet.jaunimo atstovams užsimokėti kelionės išlaidas. Spontaniškai jaunimas per suvažiavimą pradžia sudėjo per 100 DM.

Vakare kaimo bažnytėlėje kun.J.Dėdinas atnašavo šv.mišias, per kurias meldėsi jaunimas. Po pamaldų gimnazijos vaizdinių priemonių salėje buvo parodytas filmas apie Braziliją. Dar vėliau vyko šokiai.

Sekmadienį (kovo 23) rytą susumuoti suvažiavimo rezultatai ir pradėtas kandidatų į atstovus sąrašas.

Suvažiavimas VLJS Valdybai buvo naudingas. Jis parodė ruošos į III PLJK stovį. Per suvažiavimą buvo praplėstas skaičius jaunų darbuotojų, kurie prisideda prie III PLJK ruošos, Reikalinga dar ir daugiau talkininkų, kurie moraliai ir materialiai padėtų ruošti Kongresui.

16 -

M I R U S I E J I

B r o n i s l o v a s BIKAUSKAS, VLB Schwetzingeno apylinkės narys, mirė 1975 vasario 7. Palaidotas vasario 12 Ketscho kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko vietos kunigas. Atsisveikinimo žodį tarė maj.J.K.Valiūnas. Paskutinėje kelionėje palydėjo didelis skaičius bendradarbių, amerikiečių karių atstovai ir būrys vietinių gyventojų.

Velionis buvo gimęs 1917 gegužės 17 Suvalkijoje. Ilgesnį laiką dirbo prie amerikiečių armijos. Buvo draugiškas ir susipratęs lietuvis.

B a r b o r a PENELIENĖ-Anskaitytė, VLB Hamburgo apylinkės narė, mirė 1975 vasario 7 Hamburgėje. Palaidota vasario 17 Hamburg-Stelingeno kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.dek.V.Šarka. Buvo gimusi 1898 birželio 28 Mišučiuose, Kretingos apskr.

J o n a s GRAUŽINIS, VLB Geesthachto apylinkės narys, širdies smūgio ištiktas mirė 1975 kovo 8. Palaidotas kovo 18 Spackenbergo lietuvių kapinėse. Gedulingas pamaldas atlaikė ir laidotuvių apeigas atliko kun.V.Šarka. Velionis buvo gimęs 1905 birželio 23 Utenos apskr.

L i u d v i k a EHZHOLZIENĖ, VLB Mūncheno apylinkės narė, mirė kovo 20 Fürstenfeldbrucke. Palaidota kovo 22 vietos kapinėse. Ant karsto padėtas apylinkės vainikas. Buvo gimusi 1908 kovo 6.

A n t a n a s JANULIS, savanoris-kūrėjas, mirė 1975 vasario 17 Vechtoje. Palaidotas Vechtos kapinėse. Buvo gimęs 1898.X.19 Panevėžy.

G e n o v a i t ė PALAVINSKIENĖ-Jankauskaitė mirė 1975 vasario 21. Palaidota vasario 24 Mitlosheimo kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.Br.Liubinas. Buvo gimusi 1909.VIII.1. Po to kai Lietuvoje palaidojo savo vyrą ir du sūnus, 1970 atvyko pas savo sūnų Algirdą V.Vokietijoje. Lietuvoje liko velionės marti ir sūnaitis.

Z i n a i d a ŠUKIENĖ-Grabauskaitė, solistės Lilijos Šukytės motina, mirė 1975 kovo 2 Mūnchene. Buvo gimusi 1915.V.24 Suvalkų Kalvarijoje. Baigė Dotnuvos žemės ūkio akademią, kurioj vėliau dirbo asistente. Asistentės darbą tęsė Vilniaus pedagoginiame institute. 1942 žuvo jos vyras kapit.Vincas Šukys. Su kūdikiu Lilija 1944 pasitraukė į Vakarų. 1950 emigravo iš Vokietijos į Kanadą. Visą savo tremties laiką velionė pašventė dukrai, lydėdama jos dainos kelią.

K o n s t a n t i n a s VYŠNIAUSKAS, med.dr., mirė 1975 kovo 7 JAV-bėse. Palaidotas kovo 10. Į laidotuves susirinko didokas būrelis buv. studijų draugų ir kolegų iš prieškarinių laikų ir naujų bičiulių. Velionis buvo gimęs 1908.X.12. Geras plaučių ligų specialistas. Po karo buvo UNRRA, o vėliau IRO tbc sanatorijų Niendorfe prie Baltijos jūros ir Edmunsthalo prie Elbės direktoriumi ir ambulatorijos Lūbecke vedėju.

Velionio vadovautose sanatorijose gydėsi daug lietuvių, kuriems jis yra įvairiopa padėjęs. Išemigravęs į JAV-bes, dirbo ten savo specialybės darbą. Paliko liūdinčią žmoną, jau mokslus baigusį ir savo šeimą sukūrusį sūnų ir tebestudijuojančią dukrą.

" I N F O R M A C I J O M S " l e i s t i a u k o j o :

Dr.med.Stasys Sereika iš Queide-rsbacho	100,--DM
Dr.med.Vladas Raišys iš Weiskircheno	50,-- "
Wilhelm Klimkeit iš Marschachto	30,-- "
Jonas Majauskas iš Rimparo	25,-- "
Izid.Sragauskis iš Hamburgo ir Fr.Šlenteris iš Bremeno po	20,-- "
XY iš Odenwaldo	15,-- "
Dr.P.Reklaitis iš Marburgo, J.Benetis ir B.Budreika abu iš Darmstadto, Ant.Kairys iš Salzgittero, Ant.Šiugždinis iš Hüttenfeldo, St.Jankauskas ir Vyt.Stončius abu iš Kaiserslauterno, visi po	10,-- "
Ačiū.	